

Аққайың ауданының елді мекендерін көркейту және санитарлық тазалау, жасыл көшеттер мен инфрақұрылым объектілерін ұстау және қорғау ережелері туралы

Күшін жойған

Солтүстік Қазақстан облысы Аққайың аудандық мәслихатының 2009 жылғы 29 шілдедегі N 15-3 шешімі. Солтүстік Қазақстан облысы Аққайың ауданының Әділет басқармасында 2009 жылғы 9 қыркүйекте N 13-2-108 тіркелді. Күші жойылды - Солтүстік Қазақстан облысы Аққайың аудандық мәслихатының 2012 жылғы 18 шілдедегі N 5-11 Шешімімен

Ескерту. Күші жойылды - Солтүстік Қазақстан облысы Аққайың аудандық мәслихатының 2012.07.18 N 5-11 Шешімімен

«Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 30 қаңтардағы Кодексі 3-бабы 2-тармағына сәйкес, «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 6-бабы 1-тармағының 8) тармақшасына сәйкес аудандық мәслихаттың сессиясы **ШЕШТІ:**

1. Аққайың ауданының елді мекендерін көркейту және санитарлық тазалау, жасыл көшеттер мен инфрақұрылым объектілерін ұстау және қорғау туралы берілген ережелер қосымшаға сәйкес бекітілсін.

2. Осы шешім бірінші ресми жарияланған күннен бастап, он күн ағымында қолданысқа енгізіледі.

XIV сессия

IV шақырылымның

Аудандық мәслихат

хатшысы

т ө р а й ы м ы

Н. Пигалева

Б. Біләлов

Аққайың

аудандық

мәслихат

сессиясының

2009

жылғы

29

шілдедегі

№

15 - 3

ш е ш і м і м е н

Бекітілген

Аққайың ауданының елді мекендерін көркейту және санитарлық тазалау, жасыл көшеттер мен инфрақұрылым объектілерін ұстау және қорғау ЕРЕЖЕЛЕРІ

Аққайың ауданының елді мекендерін көркейту және санитарлық тазалау, жасыл көшеттер мен инфрақұрылым объектілерін ұстау және қорғау ережелері (

әрі қарай мәтін бойынша – Ережелер) Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 9 қаңтардағы Экологиялық Кодексіне, Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 30 қаңтардағы «Әкімшілік рәсімдер туралы» Кодексіне, «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы Заңына, «Тұрғын үй қатынастары туралы» Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 16 сәуірдегі Заңына, «Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс әрекеті туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 шілдедегі Заңына және басқа да Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріне с ә й к е с ж а с а л ғ а н .

Ережелер көркейту, санитарлық тазалау, аумақ тазалығын сақтау, жасыл көшеттер мен инфрақұрылым объектілерін қорғау ортасында жеке және заңды тұлғалардың қарым-қатынастарын реттейді, Аққайың ауданының аумағында қалдықтарды жинау, шығару, қайта өңдеу және жою тәртібін анықтап жеке меншік нысанына қарамастан, азаматтығына, жалға алушылар, құрылысшылар, ғимараттар, имараттар мен құрылыстар иелеріне қарамастан барлық шаруашылық субъектілеріне тиісті.

1. Негізгі ұғымдар мен түсініктер

1. Көркейту - адамның аудан аумағында қауіпсіз, жайлы және ыңғайлы ортасын қамтамасыз ететін элементтері мен жұмыс кешені. Бұл жұмыс кешені көркейтудің нысаналары мен элементтерін ұйымдастыру, күтіп ұстау, пайдалану, жөндеу және қорғауды келесі негізгі бағыттар бойынша қамтиды:

- 1) инженерлік көркейту;
- 2) сыртқы-әсемдік көркейту;
- 3) санитарлық көркейту;
- 4) көгалдандыру.

2. Бөлінген аумақ – жергілікті атқарушы органның шешіміне сәйкес жер пайдаланушының жеке меншігіне немесе жер пайдалануға, оған қарасты нысаналарды (ғимараттар, ғимараттар, құрылыстар) орналастыру үшін берілген ж е р у ч а с к е с і .

3. Бекітілген аумақ - оған қызмет көрсету үшін пайдаланатын немесе күзетілетін аймақ болып табылатын, бөлінген аумаққа қосып берілген ж е р у ч а с к е с і .

4. Жасыл желектер - аудандық аумағының оларға арнайы бөлінген алаптары мен учаскелерінде (бақтар, парктер, бульварлар, көше және көгалдандыру, гүлзарлар, газондар) орналасқан ағаштар, көшеттер.

5. Жер пайдаланушы - меншік нысандарына қарамастан, мақсатты

пайдалануына сәйкес жер учаскелерін пайдаланушы заңды немесе жеке тұлға.

6. Инженерлік желілер және имараттар - ауданның селолары мен кенттер аумағының бетіндегі суларды жинау және бұру үшін, қала халқы мен кәсіпорындарының мұқтаждарына кешенді қызмет көрсету үшін арналған селолар мен кенттер инженерлік көріктенуінің маңызды элементтері.

7. Құрылыс салынбаған аумақ - негізгі жобалау нормаларын қолдануды шектейтін, жер үсті және жер асты құрылыстарының барлық түрлері жоқ аумақ.

8. Қоғамдық орындар - жалпы пайдаланатын демалыс аймақтары (парктер, жаңа жайлар, саябақтар), алаңдар, көлік аялдамалары.

9. Көше - жолдың жүргінші бөлігі, тротуарлар, жасыл желектер, жер асты және жер үсті инженерлік желілер орналасқан аумақ.

10. Шағын сәулеттік нысандар - көлемі жағынан кішкене әсемдік, сондай-ақ іске жарамды сипаттағы объектілер:

сәндік құрылғылар - мүсіндер, бұрқақтар мен әсемдік су тоғандар, стеллалар, оймабедерлер, гүл құмыралары, ту салғыштар және басқалар; іске асыру сипатындағы құрылғылар - демалу орындары, павильондар, дүңгіршектер, сауда арбалары, телефон және сауда автоматтары, аттракциондар, орындықтар, қоршаулар, қоқыс қораптары, көшелер, үйлер мен жарнама тақтайшалары, пошта жәшіктері және басқалар.

11. Ғимарат - көтергіш және қоршау құрылғыларынан тұратын, міндетті түрде жер үсті тұйық көлемін жасайтын, функционалдық қызметіне қарай, адамдардың тұруы немесе болуына, өндірістік істерді орындау үшін, сондай-ақ материалдың құндылықтарды орналастыру мен сақтауға арналып салынған жасанды құрылыс. Ғимараттың жер асты бөлігі болуы мүмкін.

12. Орын-жай - өндірістік үрдістерді орындауға, материалдың құндылықтарды орналастыру мен сақтауға немесе адамдар мен жүктердің уақытша тұруына (ауысуына), сондай-ақ құралдарды (құбырлар, сымдар) немесе коммуникацияларды орналастыруға арналған, көлемді, жазықты немесе тізбекті салынған жасанды құрылыс (жер үсті, су үсті немесе жер асты, су асты). Құрылғы сондай-ақ көркем-эстетикалық, сәндік-қолданбалы немесе мемориалдық болуы мүмкін.

13. Өндірістік және тұтыну қалдықтары (одан әрі - қалдықтар) - өндіру және тұтыну кезінде пайда болған шикізат, материалдар, жартылай өңделген қалдықтар

14. Коммуналдық қалдықтар - елді мекендерде пайда болатын тұтынудың қалдықтары, соның ішінде адамның тіршілік әрекетінің нәтижесінде, тағы да оларға пайда болу сипатында және құрамы бойынша жақын өндірістік қалдықтар

15. Жөн-жосықсыз төгілетін қоқыстар үйінділері - заңды және жеке

тұлғалардың жұмысы кезінде пайда болған коммуналдық қалдықтарды, өндіріс және құрылыс қалдықтары, басқа қоқыстар, қар, мұздарды өз еркімен (жөн-жосықсыз төгілетін) шығару (орналастыру) немесе үю.

2. Жалпы ережелер

16. Кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар, меншік нысанына және ұйымдық-құқықтық нысанына қарамастан, қоғамдық бірлестіктер, лауазымды тұлғалар және азаматтар көркейтудің ережесін ұстануға, қала аумағында тазалықты және тәртіпті қамтамасыз етуге, ғимараттар мен имараттарды оңды жағдайда ұстауға міндетті.

17. Тұрғын үй, қызметтік, өндірістік және әкімшілік ғимараттар мен имараттардың иелері көшелердің көрсеткіштері мен нөмірлік белгілерін оңды жағдайда күтіп ұстауға міндетті.

18. Меншіктің барлық нысандарындағы заңды тұлғалардың ғимаратқа кіре берісінде мемлекеттік және орыс тілдерінде заңды тұлғаның атауы болуы және олардың тиісті жағдайын қамтамасыз етуге міндетті.

19. Әрбір меншік субъектісімен көшелер мен жол қиылыстарын тазарту жүргізіледі:

ұзынынан - иеліктегі үй аумағының бойына, көлденеңінен - иеліктегі үйден жол кездемесіне дейін.

20. Жалпы пайдаланылатын орындарды тазарту мен күту жұмыстары мына жұмыс түрлерін енгізеді:

- 1) ұсақ және тұрмыстық қоқыстар мен қалдықтарды жинау мен шығару;
- 2) ірі көлемді қоқыстар мен қалдықтарды жинау және шығару;
- 3) сыпыру, жазғы мерзімде су құю және жуу;
- 4) қамыстар мен басқа жабайы өскен өсімдіктерді шабу және шығару;
- 5) қоршаулар мен шағын сәулет нысандарын жөндеу және сырлау;
- 6) қысқы мерзімде жол жүру бөлігін механикалық жинау;
- 7) механикалық жинау кезінде қарды арту және шетке шығару;
- 8) қарлы үйінділерді күтіп ұстау.

21. Кәсіпорындар, ұйымдар басшылары, меншік нысанына қарамастан, жеке көліктің жүргізушілері жол жүру қауіпсіздігін, жолдардың және ондағы имараттардың сақталуын қамтамасыз ететін жағдайда, транспорт құралдарын пайдалануға, сондай-ақ қоршаған ортанын ластануына жол бермеун міндетті.

22. Ауданның елді мекендерінің аумақтарын кезең-кезеңмен тазалауын өткізу үшін бірыңғай санитарлық күн әр аптаның бейсенбі күні анықталсын.

23. Қоғамдық орындар мен бекітілмеген аумақтарды тазалауды ұйымдастыруды – селолық округ әкімдері жүзеге асырады.

24. Әкімшілік және өнеркәсіп ғимараттарында, сауда және қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарында, тұрғын үй құрылысының аумағында автомобиль көлігі тұрағының орындары жабдықталуы қажет.

Белгіленбеген орындарда хабарландыруларды, афишаларды, агитациялы баспа материалдардың, хабарламалар мен басқа да визуалдық ақпаратты орналастыру, жапсыру, агитациялық баспа материалдарын шашу жіберілмейді.

25. Автокөліктік құралдарды жөндеу арнайы жабдықталған орындарда жүзеге асыру қажет.

26. Үй құстары бұл мақсаттарға арналған арнайы құрылғыларда, ал бағу үшін – арнайы торларда болуы қажет.

27. Үй жануарларының иелері малдардың байлауда немесе елді мекеннен тыс орнатылған орындарда малшының қадағалауымен бағылуын қамтамасыз етулері тиіс.

28. Үй малдарын елді мекендердің жол-көшелерінің желілері бойынша айдағанда мал иелері малдарды ұстау орнынан бағу орнына дейін бірге баруға және айдаған кезеңде малдың қиын жинауға тиісті.

29. Мал мен құстарды елді мекендердің аумағында, жеке тұрғын үйлердің қоршалған аумақтарын есепке алмағанда бос бағуға тыйым салынады.

3. Аудан аумағындағы құрылыстарды бөлу және бұзу

30. Аумақты көне және тозығы жеткен құрылыстардан тазарту жұмыстарына, қолданыстағы заңдармен сәйкес, осы рәсімдердің орындалуының заңдылығын заңды түрде қамтамасыз еткеннен кейін кіріседі.

31. Көрсетілген жұмыстарды машина мен механизмдерді жұмылдырып, технологиялық талаптарға сәйкес атқарады.

32. Құрылысты бөлшектегеннен немесе бұзғаннан кейін, құрылыс қалдықтары (қоқыстар) қатты тұрмыстық қалдықтар полигонына тасып шығарылады, ал учаске қайта қопсытылады.

4. Аудан аумағында қалдықтарды жинау, уақытша сақтау, шығару және іске жарату

33. Жеке және заңды тұлғалар шаруашылық әрекет нәтижесінде пайда болған өндіріс және тұтыну қалдықтарының иелері болып табылады, қоқыстардың пайда болған уақытынан олармен қауіпсіз қолданылуды қамтамасыз етіп оларды жою, зарасыздандыру және қауіпсіз жою бойынша шараларды орындайды.

Қалдықтарды орналастыру және жою белгіленген арнайы орындарда жасалады:

Қалдықтардың меншік иелері өндіріс қалдықтарын ақырындап қысқарту және

өндіріс үрдістерін жетілдіру жолын тұтыну арқылы, қалдықтарды қайта қолданылу және қалдықтарды қолданылуға мүдделі тұлғаларға беру бойынша шаралар қолданылуы тиіс.

Қоқыстардың меншік иесі қалдықтарды жинау, орналастыру жою бойынша орындайтын шараларды орындайтын субъект қызметтерін немесе орталықтандырылған қоқыстарды жинау барлық түрлерімен қолданыла алады.

Жылжымайтын мүлік объектілерінің құрылысын және (немесе) олардың жөндеуін жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғаларға қоқысты жоюға шарт жасауға, оны өздері шығаруы немесе қоқыс шығаратын кәсіпорындармен шарт жасау керек.

34. Қалдықтарды қолданылған кезде әрекетте келесілер жіберілмейді:

- 1) қалдықтарды апатты үйінділерде бақылаусыз орналастыру;
- 2) коммуналдық қалдықтарды жон-жосықсыз өрттеу;
- 3) қалдықтардың бір түрлерін басқа түрлерімен араластыру;
- 4) құрылыс алаңдарында, үйінділер мен полигондарда құрылыс қоқыстарын араластыру,

5) қауіпті қалдықтарды қауіпсіз инертті қалдықтармен араластыру, сонымен бірге өндіріс, тасымалдау және орналастыру үрдісінде қауіпті қалдықтарды араластыру;

6) қауіпті қалдықтарды қауіпсіз және инертті қалдықтар полигонында орналастыру;

7) қатты, қож өнеркәсіп қалдықтарын қатты тұрмыстық қалдықтар полигонында орналастыру.

35. Қалдықтардың меншік иелері өндіріс пен тұтыну қалдықтары және қауіпті қалдықтар, сонымен бірге қалдықтарды есепке алу және қоршаған орта мен адам денсаулығына қауіпті қалдықтардың 5 жыл ағымында экологиялық талаптарын сақтауға тиісті.

36. Сапаржайларда, базарларда, саябақтарда, алаңдарда, білім беру, денсаулық сақтау мекемелерінде және көпшілік баратын жерлерде, көшелерде, қоғамдық жолаушылар көлігі аялдамаларында, сауда объектілеріне кіреберістерде қоқыс салатын қораптар орнатылуы керек.

Санитарлық эпидемиологиялық талаптарына сай қораптар толғаннан кейін тазалананды.

37. Қораптарды жуу жұмыстары кірлеуіне қарай, аптасына бір рет орындалады.

38. Жеке және заңды тұлғаларға қажет:

1) бекітілген және бөлінген аумақтарда санитарлық қағидалармен анықталған қажетті санитарлық жағдайда ұстау; баланста бекітілген немесе меншіктегі инженерлік жүйелер және олардың элементтері (құдықтар, люктер, торлар,

сораптық, жылулық пункттер трансматорлық кіші станциясы);

2) қалдықтарды сақтау және жинау үшін қатты жабындысы бар арнайы жабдықталған алаңдар болу қажет;

3) өндірістік, қатты тұрмыстық қалдықтарды шығаруды және қалдықтарды полигонда (қоқыс тастайтын жер) көмуді қамтамасыз ету;

4) елді мекен көшелеріне белгіленген аумақтардан тыс топырақты, құрылыс қоқысты шығару және ластанған көлік пен құрылыс механизмдердің шығуына жол бермеуімен, өзінің құрылыс алаңдарына және жабындысыз басқа объектілерге қажетті кіре беріс жолдарын ұстауын қамтамасыз ету.

39. Қоршаған ортаға қауіп келтіретін жағдайларда аудан аумағында құрылыс материалдарды, заттарды, ыдыстарды, жабдықтарды үюге, отты жағуға, өндірістік қалдықтарды, қоқыстарды күйдіруге жол берілмейді.

5. Аумақты қысқы мерзімде күтіп ұстау және тазалау

40. Көшелерде және алаңдарда қарды жинау кәсіпорындармен, ұйымдармен және басқа шаруашылық субъектілерімен оларға бекітілген аумақтарда жүргізіледі.

Жасыл желектер өсетін орындарда жолдарды бөгеу, көшеттері бар газондарға қар салу, көшелерді, алаңдарды роторлық қар тазалағыш машиналармен тазалау жіберілмейді.

41. Шатырларды қардан тазалау және карниздердегі, шатырлардағы және су ағатын құбырлардағы қар бұлтықтарын алу ғимараттар мен имараттар иелерінің және жалгерлердің өз күштері мен қаражаттарымен жүргізіледі, олар жаяу жүрушілермен бақытсыз жағдайды болдырмау және ауа желілеріне, жарық шамдарына, жасыл желектерге зақым келтірмеу үшін сақтану шараларын міндетті түрде орындау қажет.

Шатырдан тасталған қар жедел тасып шығарылуы қажет.

42. Көшелермен алаңдармен жүру біліктеріне, көпірлерге, жол қиылыстарына, көтерілетін және төмен түсетін жолдарға механикаландырылған құм төгу уәкілетті қызметтерімен жоспарлы тәртіпте жүргізіледі.

43. Жеке және заңды тұлғалар бөлінген және бекітілген аумақтарында тайғанаққа қарсы шараларды (мұзбен қарды ою, тайғанақ жерлерде инертті немесе ұқсас материалдар төгу) қарастыруға тиіс.

6. Ауданның селолық және кентінің аумақтарында жер қазумен байланысты жер жұмыстарын жүргізу тәртібі

44. Жер асты коммуникацияларын салумен байланысты жұмыстарды жүргізуде жоспарлаушы барлық заңды және жеке тұлғалар тиіс:

1) жыл сайын 01 қарашаға дейінгі мерзімде, келесі жылға өткізілетін жоспарлы жұмыстардың айын, түрін және мерзімін көрсетіп, өтінім беруге.
Ауданның аумағында жоспарлы жұмыстар туралы қызметтерге өз уақтылы
а қ п а р а т б е р у г е ;

2) жер асты желілерін жөндеу уәкілетті органдардан жер жұмыстарын жүргізу құқығына рұқсат (ордер) алғаннан кейін ғана жүргізіледі;

3) ғимараттарды, имараттарды, коммуникацияларды қайта құру және жөндеу кезінде құрылыс нормаларының талаптары мен нысаналарды қоршау жөніндегі т ә р т і п т е р д і с а қ т а у ;

4) артық грунт пен құрылыс қоқыстарын өз уақытылы шығарып тастауын қ а м т а м а с ы з е т у ;

5) бұзылған жол төсемдері мен аула аумақтарын қалпына келтіру жөніндегі жұмыстарды өз уақытылы жүргізу, құрылыс және жөндеу аяқталғаннан кейін қазба орындарын, сонымен қатар құрылыс алаңдарын тәртіпке келтіруде қажетті ш а р а л а р д ы қ а б ы л д а у .

45. Жер асты коммуникацияларының құрылғысымен және жөндеумен байланысты жұмыстарды жүргізгенде тыйым салынады:

1) қандайда бір жер үсті құрылысы мен ғимараттарын ығыстыру;
2) жол төсімдерін артық бұзу және жұмыстарды сәйкес рұқсатсыз (ордерсіз) ж ү р г і з у ;

3) тротуарларда, жолмен жүретін бөлігінде және газондарда тартып алынған грунтты, құрылыс материалдарын қалдықтарын, қоқысты қалдыруға, құдық қ а қ п а қ т а р ы н к ө м і п т а с т а у ғ а ;

4) жұмыстардың рұқсат қағазда (ордерде) көрсетілген мерзімдері мен шарттарын бұзуға.

7. Жасыл көшеттерді ұстау және қорғау бойынша шаралар

46. Жасыл көшеттер, жеке үй иелену аумағында өсетін жасыл көшеттерден тыс, ведомстволық бағыныштылығының меншігіне қарамастан дербес мемлекеттік қор болып табылып заңмен қатаң қорғалады. Заңды және жеке тұлғалар бекітілген аумақта заңнамаға сәйкес жасыл көшеттерді сақтауға тиісті, бұл үшін толық агротехникалық шаралардың кешенін жасаулары қажет, нақты а й т қ а н д а :

1) су құю, бұтақтарды кесу, апат және қуаң ағаштарды жинау, діңгектерді тазалау, діңгек және тамырлардың шіліктерін алу, тыңайтқыштар жасау, жас ағаштарда баған шұңқырларын жасауға, жараларды дезинфекциялау мен күту, кеуектерді жабу сонымен бірге арам шөптерді жою бойынша механикалық тыңайту (шырмауық, ойраншөп, жусан, сора және т.б.):

2) жапырақтар түскен кезеңде түскен жапырақтарды уақытында жинау. Жиналған жапырақтарды арнайы учаскелерге шығару. Жапырақтарды тұрғын үй аумақтары мен бақ скверлерінде өртеуге тыйым салынады;

47. Кәсіпорындар, ұйымдар және жеке тұлғалар (бұдан әрі "тапсырушы" деп аталатын) құрылыс, жөндеу және басқа да жұмыстарды жүргізу кезінде міндетті:

1) жасыл желектерді зақымданудан қоршауға алуға, жеке желектерді сынуынан немесе зақымдануынан қорғау үшін қораптарға салуға;

2) жасыл желектер орналастырған аймақта жолдар мен тротуарларда қайта құрған және құрылыс салған жағдайда жоғарылатқан немесе төмендеткен жағдайда тік белгілердің 5 сантиметрден артық өзгертуді жібермеу. Тамыр желілерін себу және ашу шарасыз болған жағдайда жобаларда жасыл желектердің қалыпты өсуі үшін жағдайларды сақтау үшін құрылғыны қарастыру қ а ж е т .

3) салынып жатқан объектілерге кірме жолдарын тартқанда желектердің» орындарын ескеріп, жасыл желектердің бар қоршауларын бұзбау керек.

48. Құрылыс салуға немесе басқа жұмыстар жүргізуге бөлінген учаскелерде жасыл желектерді сақтау мүмкін болмаған жағдайда жасыл желектер шығарып тасталынады. Жасыл желектерді шығарып тасталғанда ескеріледі:

1) жасыл қор нысаналарының шаңнан қорғайтын, желден қорғайтын, газға тұрлалылық және фитонцидтік қасиеттері;

2) негізгі биоматериалдық көрсеткіштері - өсімдіктің биіктігін, олардың қабығының енін және қоюлығын;

3) селолық және кенттік нысаналарының сәнділігіне және әсем ресімделуіне ә с е р і н ;

4) осы аймақта сауықтыру әсерін.

49. Жұмысты жүргізгенде тапсырушы міндетті:

1) жасыл желектерді шығарып тастауды, қайта отырғызуды немесе кесуді өз күшімен және қаражатымен жүргізуге немесе осы жұмыстар түрін жүргізуге лицензиясы бар мамандандырылған ұйымдармен келісім-шарт жасасуға.

2) ақшалай қаражаттарды (алынатын жасыл желектердің сомасы) жергілікті бюджетке аударумен жасыл желектерді бағалауға лицензиялары бар ұйымдармен ш а р т ж а с а у ғ а т и і с т і .

50. Жасыл желектердің аумағында тыйым салынады:

1) құрылыс материалдарын, жер, көмір және басқа заттарды жинауға, газондарды, гүлдер егілген жерлерді, ағаш шұңқырларын ластауға;

2) газондарда жүруге, ағаштарды, көшеттерді сындыруға немесе кесуге, басқа да механикалық зақымдар келтіруге;

3) көшелерді, алаңдарды, тротуарларды тазалау мақсатында жасыл желектер үшін тұз және басқа зиянды заттар қолдануға;

- 4) гүлдерді жұлуға, жемістерді үзуге, мал бағуға, жер, құм өндіруге;
- 5) жасыл желектерді өнеркәсіптік лай сумен және басқа тастамалармен
л а с т а у ғ а ;
- 6) бақ мүліктерімен жабдықтарын (орындықтарды, урналарды, шартақтарды,
газон торларын) бүлдіруге;
- 7) автомашиналармен, мотоциклдермен, велосипедтермен, басқа да көлік
құралдарымен жүруге (арнайы көліктен басқа);
- 8) газондармен тірі қашалардың маңында жолаушылар көлігінің аялдамасын
о р н а т у ғ а ;
- 9) газондарда автокөлік құралдарын қоюға және торағын орнатуға;
- 10) от жағуға, өрт қарсы басқа да тәртіптерді бұзуға;
- 11) ағаштарға электр сымдарын, тікенек сымдарды, алтыбақандарды,
киімдерді кептіру үшін жіп байлауға, жазулар жазуға;
- 12) агрономиялық белгіленген мерзімдерден тыс, сәйкес қызметтермен
келісілген кесу тәртібін сақтамай ағаштардың басын кесуге;
- 13) ағаш және бұта көшеттерін өз еркімен кесуге;
- 14) өз бетімен қашалар орнатуға;
- 15) ойындар: футбол, волейбол, городки және басқа ойындар (бұл мақсат
үшін арнайы бөлінген орыннан басқа) ұйымдастыруға;
- 16) жабайы және мәдени флораның гүлдерін жуашықтарымен және
тамырларымен қазып алуға.

8. Ережелерді бұзғаны үшін жеке және заңды тұлғалардың жауапкершілігі

51. Осы қағидаларды бұзғаны үшін кінәлі жеке және заңды тұлғалар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамалары мен Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 30 қаңтардағы «Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы» кодекске сәйкес жауапкершілікке тартылады.

52. Әкімшілік жауапкершіліктің қолданылуы, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамаларына сәйкес, тәртіп бұзушыны онымен келтірілген материалдың зиянды төлеу және жіберілген кемшілікті жою міндетінен босатпайды.